1849. Nº. 11.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag avond.

WOENSDAG, 24 JANUARIJ.

De Prijs der Courant is f 12, in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 23 Januarij.

Bij Koninkl. besluit is bij continuatie benoemd tot President bij het Prov. Kerkbestuur van Zuid-Holland: Ds. A. Verwey Bz.; tot Lid de Heer Mr. J. F. C. Moltzer, en tot Secundus Prof. N. C. Kist, Ouderlingen; tot Leden van het Klassikaal Bestuur van Zuid-Holland, voor de klassis van Leyden, D D. H. J. de Haan Hugenholtz, te Hillegom; H. van Schelle, te Langeraar; Prof. N. C. Kist, Ouderling, en tot Secundi: DD. H. C. Wesseling, te Noordwijkerhout; L. M. Lobry, te Zwammerdam, en Prof. J. F. van Oordt JWz., Ouderling.

— De aanbesteding aan het Ministerie van Marine van 1,000 stuks Wollen Dekens, heeft den 18den dezer plaats gehad; zij zijn aangenomen door den Heer J. Scheltema alhier, voor *f* 3.74½ per stuk. De 255 rollen Karldoek zijn aangenomen door de Heeren Wilford Becker en Comp., te Amsterdam, voor *f* 33.89 de rol.

— Wij vestigen de aandacht onzer lezers op de op te rigten Maatschappij Archimedes, (zie de Advertentie) tot verwaarborging tegen brandschade van fabrieken, trafieken, molens enz., welke onderneming door het *Handelsblad* van den 15den dezer 2de editie bijzonder is aanbevolen, dewijl het reglement dier Maatschappij voor de minkostbaarheid en de zekerheid dezer inrigting pleit, die eene volkomene, onbekrompene schadeloosstelling op den voorgrond plaatst, onder een bestuur door de deelnemers uit hun midden te kiezen. Deze Maatschappij zal zich vestigen op eene vereeniging van vijf millioen guldens aan deelnemingen, en in eene bestaande behoefte voorzien, daar zij waarlijk mag heeten eene wenschelijke en in de gevolgen voor de deelhebbers voordeelige zaak.

— De Boven-Rhijn en Waal, alsmede de IJssel, de Beneden-Rhijn en Lek zijn thans geheel van ijs bevrijd, en de buitengewone correspondentie, langs gemelde hoofd-rivieren opgeheven. Ook de Maas en Merwede benevens de Killen waren van het ijs ontlast en het water sterk vallende, zoo dat ook aldaar de correspondentie-dienst stond op te houden. De inbraak der polders Brakel en Ponderoijen in den Bommelerwaard, heeft veel schade te weeg gebragt.

SCHIEDAM, 19 Januarij.

Er wordt hier een ontwerp van inschrijving aan de luiren rondgebragt, met oogmerk eene vereeniging daar te stellen, ten doel hebbende het aanbouwen van pakhuizen, om tot bergplaatsen te verstrekken voor de producten, welke door de Nederlandsche Handel-Maatschappij, beginnende met het volgende jaar, ook in deze stad zullen worden opgeslagen.

Dit ontwerp gaat uit van de Heeren de Groot, Roelants en Co., en is reeds met de deelneming van aanzienlijke handelshuizen te dezer stede voorzien.

MAASTRICHT, 20 Januarij.

De Baron van Scherpenzeel Heusch, die door twee kiesdistricten tot Lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal was benoemd, heeft de keuze van het district Sittard aangenomen. Dientengevolge zal, den 29sten dezer, te Heerlen eene nieuwe keuze plaats hebben.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

BELGIE.

BRUSSEL, 21 December.

De Kamer van Vertegenwoordigers heeft met 71 tegen 12 het wetsontwerp aangenomen, waarbij de pensioenen der Ministers worden afgeschaft.

ENGELAND.

LONDEN, 20 Januarij.

Een aantal schepen liggen naar Californie in lading; de overtogt wordt op 25 £ per persoon berekend. Er zijn hier reeds 5 maatschappijen opgerigt ter gouddelving aldaar, met een kapitaal van 1,250,000 £.

— De veestapel in Engeland en Wallis bestaat uit 5 millioen runderen, 32 millioen schapen en bijna 2 millioen paarden, van welke laatsten 1/5 uit veulen geboren wordt.

— Uit Noord-Amerika zijn dezer dagen te Liverpool 100 vaten versch spek aangevoerd, dat in ijs bewaard en in den besten toestand is overgebragt. Het werd voor 32 à 35½ shil. de 120 Engelsche £ verkocht; het was de eerste aanvoer van dien aard.

— In de mijnwerken van Merthiser, bij Plymouth, is een arbeider gedurende 7 dagen in de onderaardsche gangen verdwaald geweest en al dien tijd zonder voedsel en drank gebleven. Toen men hem vond, was hij uiterst verzwakt, doch men hoopt hem in het leven te behouden.

— De *Times* bevat een artikel over de noodzakelijkheid van het aanleggen van volkplantingen, en wijst er onder anderen op, dat, 20 jaren geleden, de Britsche koloniën in Australië beperkt waren tot Nieuw Zuid-Wales en van Diemensland, met eene gezamentlijke bevolking van 53,000 zielen, en uitvoeren ten bedrage van 181,000 £. Thans telt Engeland aldaar reeds West-Australië, Zuid-Australië, Port Philip, Moreton-baai en Nieuw-Zeeland, behalve de groote toeneming in de oorspronkelijke koloniën. Rondom Nieuw-Holland, in het oosten en zuiden, bezit Engeland 1,500 mijlen uitgestrektheid kustland, en meerendeels loopt dat reeds 200 mijlen diep binnen 's lands. De bevolking in Australië alleen is tot 300,000 zielen gestegen; in Nieuw Zuid-Wales tot 200,000. De waarde van den uitvoer is van 181,000 tot 2,139,063 £ geklommen." Aan de kust van Melbourne woonden in 1847 tachtig huisgezinnen; thans is er de stad van dien naam verrezen met 10,000 inwoners en 2000 huizen. Zoo is het in alle streken van die gewesten, en dit toont, welk eene groote uitbreiding de kolonisatie (vooral sedert 1835) hier gekregen heeft.

— Onlangs is in de kolonie Demerary de aangelegde spoorweg geopend; de planters maken veel gebruik van dit middel van vervoer. De Regering is ook van plan in Oost-Indie spoorwegen te doen aanleggen.

— Van de Kaap de Goede Hoop wordt van den 23sten November gemeld, dat de ingezetenen met alle mogelijke middelen zich zouden verzetten tegen het overbrengen van veroordeelden derwaarts.

— Uit New-York waren naar Californie 200 matrozen overgevoerd, ter aanvulling van hen, die waren weggeloopen om goud te zoeken.

FRANKRIJK.

PARIJS, 21 Januarij.

De Commissie belast met het tractement van den Vice-President, heeft bij monde van den Heer Gouin rapport uitgebragt, en zijne bezoldiging op 60,000 fr. bepaald; hij zou op Klein-Luxembourg zijn verblijf houden. Dit voorstel echter is verworpen, en de Nat. Vergadering heeft met 472 stemmen tegen 278 de bezoldiging van den Vice-President op 48,000 fr. bepaald, afgekeurd dat hij op Klein-Luxembourg zou wonen, maar vastgesteld dat hij op staatskosten zou gehuisvest worden.

— Gisteren heeft de Nationale Vergadering van het drietal ter keuze van den Vice-President der Republiek, tegen alle verwachting, den eersten Candidaat, den Heer Boulay (de la Meurthe) gekozen en wel met 417 stemmen, terwijl de Heer Vivien, die naar men meende de meeste kans had van benoemd te worden, 277 stemmen op zich vereenigde en de General Baraguay d'Hilliers slechts één stem. Deze uitslag, waarbij juist de naam Vivien's naam bij de eerste voorstelling werd uitgefloten, benoemd is, schreef men hieraan toe, dat de meerderheid, door den Candidaat van den President, den Heer Boulay, te kiezen en dien van het Ministerie, den Heer Vivien, voorbij te gaan, de Ministers eene nieuwe nederlaag heeft willen doen lijden. De Heer Boulay heeft in zijne aanspraak, waarmede hij de hem opgedragen waardigheid aanvaardde, te kennen gegeven, dat hij zijne verkiezing beschouwde als een blijk van goede verstandhouding tusschen den President en de Nationale Vergadering. Die aanspraak werd met veel aandacht en met groot genoegen aangehoord. Aan het slot daarvan werd groote lof aan de vergadering toegezwaaid, dat zij met zooveel gematigdheid en tevens met zooveel blijk van hare uitgestrekte magt gebruik had gemaakt; zij zou, zoo besloot de Heer Boulay, hare loopbaan eindigen, zoo als zij geleerd had, meesteresse van zich zelve; Frankrijk zou steeds met eerbied aan haar blijven denken en de roem der volgende vergaderingen bestaan in het voorzetten van haren arbeid.

— Er zijn reeds uit 66 departementen petitien ontvangen tegen den langeren duur der Nationale Vergadering.

— De vloot, welke zoo spoedig moest uitgerust worden, heeft de haven van Toulon nog niet verlaten.

ITALIE.

ROME, 10 Januarij.

Het Ministerie heeft gisteren avond de volgende proclamatie uitgevaardigd, geteekend door al de Ministers, welke door het volk zou gelezen zijn, onder de kreeten: *Leve het Democratisch Bestuur, weg met de vijanden der vrijheid!*

»Romeinen! gij hebt eene grootsche taak te vervullen, gij kunt de pogingen der vijanden van orde en rust niet willen ondersteunen. De Regering, waarin gij uw vertrouwen hebt gesteld, zal zich hetzelve niet onwaardig maken; zij zal u voor regeringloosheid en burgeroorlog weten te behoeden. Uw gedrag, in deze gewigtige omstandigheden, heeft de bewondering van Europa en de wanhoop van uwe vijanden gaande gemaakt. Wijkt van die gedragslijn niet af, indien uw vaderland en uwe gezinnen u lief zijn, en gehoorzaamt niet aan den geest des kwaads, die op uwen ondergang zijne hoop vestigt. De Regering waakt; betrouwt op hare kracht en haren ijver; zij zal zich weten te houden op de hoogte der taak, die gij haar hebt toevertrouwd. Hebt ook vertrouwen op de heiligheid van uwe zaak, die niet kan overwonnen worden; want geen kunstgrepen zullen iets tegen haar vermogen.

— Het thans hier gezagvoerend bewind heeft de belasting op het gemaal voor de stad afgeschaft; hetgeen de schatkist daardoor verloor, zou vergoed worden door eene belasting op de kerkelijke goederen.

— Berigten uit Milaan melden, dat de Oostenrijkers zich er meer en meer gereed maakten, om eenen aanval der Piemontezen te kunnen afweren, wier leger, versterkt door de uitgewekenen Lombardyërs, op 100,000 man geschat wordt.

— Een dagblad van Genua van den 12den meldt, dat op het feest van den geboortedag van den Koning van Napels, terwijl deze het garnizoen in oogenschouw nam, een Sergeant op hem geschoten, doch slechts zijn paard getroffen had.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 16 Januarij.

Z. M. de Keizer heeft den Graaf Esterhazy, tot dusverre Gezant bij het Hof der Nederlanden, tijdelijk naar den Paus afgevaardigd, en in zijne plaats den, gewezen Minister van Binnenl. Zaken von Doblhoff-Diez, tot Gezant te 's Gravenhage benoemd.

— Het Ministerie van Buitenlandsche Zaken heeft de verordening van Julij 1846, tegen de Duitsch-Katholieken, weder van kracht verklaard, zoodat zij thans weder in Oostenrijk behooren tot die godsdienstige vereenigingen, welke verboden zijn.

— Volgens een nieuw legerberigt uit Hongarye, zijn de opstandelingen die onder den Poolschen Generaal Bem, aanvankelijk eenige voordeelen behaald hadden en tot in Bukowina waren doorgedrongen, door de Keizerlijke troepen tot den terugtogt genoodzaakt. Voorts is de Bukowina, gehcel Gallicie en de provincie Krakau, tot handhaving der rust en beveiliging der ingezetenen tegen rondzwervende benden, in staat van oorlog verklaard en het stapdregt aldaar afgekondigd, welke maatregel aanvankelijk de meest gewenschte uitwerking had.

— Volgens de laatst bekend gemaakte statistieke opgaven bedraagt de geheele bevolking der landstreken, welke aan het gezag van Oostenrijk zijn onderworpen, 37,662,135 hoofden. Onder deze menigte vindt men 7,819,275 Duitschers; 6,308,202 Czechen en Bohemers; 12,130,524 Polen; 3,069,132 Ruthenen of Russen; 1,143,367 Kraïners of Wenden; 1,270,355 Croaten; 1,685,146 Slaven, Dalmatiërs, enz.; 5,214,047 Hongaren; 5,066,846 Italianen; 2,630,273 Wallachen, 740,256 Joden, en voor het overige nog verscheidene duizenden van andere volkstammen, als: Bulgaren, Grieken, Armeniers, enz.; waaronder nog niet minder dan 97,000 Zigeuners, of dusgenaamde Heidenen of Egyptenaren.

De legermagt wordt gerekend op bijna 500,000 man, waaronder niet meer dan 105,000 Duitschers; voorts 104,000 Czechen; 60,000 Italianen; 44,000 Hongaren; 24,000 Croaten, enz.

FRANKFORT.

De Nationale Vergadering is in de zitting van den 19den tot eene stemming gekomen, het voorstel van de meerderheid der commissie, volgens hetwelk de waardigheid van Rijks-Opperhoofd aan een der regerende Duitsche Vorsten zal worden opgedragen, is met 258 tegen 211 stemmen aangenomen. Den 22sten zouden de beraadslagingen worden voortgezet, en wel over het vraagstuk wegens de erfelijkheid der waardigheid van Rijks-Opperhoofd.

— De Agentschappen voor de landverhuizing naar Noord-Amerika, hebben reeds zooveel aanzoeken ontvangen, dat men daaruit opmaakt, dat het getal landverhuizers dit jaar onderscheiden honderd-duizenden bedragen zal.

OOST-INDIE.

BATAVIA, 25 November.

Bij besluit van den 10den Nov. heeft de Gouverneur-Generaal een reglement vastgesteld omtrent het verlossen uit de slavernij van slaaf gemaakte schepelingen. Het bedrag der schadeloosstelling is bepaald op twee honderd gulden per hoofd voor de schepelingen, die slaaf gemaakt zijn beoosten de Kaap de Goede Hoop en bewesten kaap Horn, en op vijf honderd gulden per hoofd voor de aan gene zijde dier kapen slaafgemaakte schepelingen.

— Den 18den Nov. is het stoomschip Onrust alhier aangekomen, dat den 5den October vertrokken was, tot het overbrengen van den Gouverneur van Borneo naar Pontianak, en Sambas, residentien of landstreken aan het Ned. gezag onderworpen aan de westkust, en het opvaren van de rivier Kapoeas. Na Soekadana te hebben aangedaan, bereikte het stoomschip op den 3sten Oct. Pontianak, van waar op den 12den met eene landpraauw, met 30,000 Ned. ℔ steenkolen op sleep, de rivier opwaarts werd gevaren. Op de hoogte van Sintang werd den 15den deze landpraauw achtergelaten, uit hoofde de rivier van daar opwaarts minder breed is en vele scherpe bogten heeft. Niettegenstaande des nachts niet werd doorgevaren, bereikte men op den 18den Nanga-Boenoet, op eenen afstand van ongeveer 100 Duitsche mijlen van Pontianak gelegen, gerekend langs de rivier, zijnde de afstand van die plaats van Pontianak, in eene regte lijn, niet meer dan ongeveer 45 Duitsche mijlen. Van daar begaf de Gouverneur van Borneo zich naar de plaatsen, alwaar, volgens vroegere berigten, sporen van het aanwezen van steenkolen worden aangetroffen. Eene in de Kapoeas vallende rivier werd in een klein vaartuig, van den ochtend van den 19den Nov. tot den namiddag van den volgenden dag, aanhoudend opgeroeid tot op het punt, alwaar de Soengi Soeboet in deze rivier valt; na eenige opvaren van deze laatste, kwam men aan den spruit Tabankanoh, in welks nabijheid in een nagenoeg geheel onbewoond oord vol bosch en wildernis, sporen werden gevonden van eene aanzienlijke hoeveelheid steenkolen.

Bij Djonkong en bij Salimbouw zijn mede steenkolenlagen aangetroffen, welke laatste vooral, wat de gelegenheid tot bewerking betreft, de voorkeur verdienen boven de andere.

Na afloop van dit onderzoek, heeft de Onrust den 24sten de terugreis aangenomen, en den 31sten voor Pontianak de hoofdplaats der residentie van dien naam het anker doen vallen.

Gedurende de terugreis zijn bezoeken afgelegd bij de verschillende langs de rivier gevestigde Hoofden, aan wie het voornemen daartoe, tijdens het opvaren, was aangekondigd.

Overal werden uit eigen beweging geschenken aangebragt van vruchten en andere levensmiddelen, en de ondubbelzinnigste blijken gegeven van gehechtheid en onderwerping aan het Nederlandsch gezag. Door den Gouverneur werden, uit naam van het gouvernement, aan de verschillende Vorsten geschenken uitgereikt, en zij bij die gelegenheid, ten aanhoore van de bijeenvergaarde menigte, indachtig gemaakt aan de opregtheid, met welke het gouvernement hun welzijn en dat hunner onderdanen tracht te bevorderen; wordende hun tevens voorgehouden, dat dit het eenige doel is der pogingen, welke het aanwendt, om Borneo uit zijnen verachterden toestand op te heffen; dat het aanwezen van een gouvernements stoomvaartuig in hunne rivieren, en zijne komst onder hen een bewijs is van den ernstigen wil van het gouvernement, om hunne belangen bevorderlijk te zijn, en dus ook vertrouwd wordt, dat zij van hunnen kant tot bereiking van dit doel ijverig zullen medewerken.

Op verschillende plaatsen zijn tevens akten der met die Vorsten gesloten overeenkomsten, aan de betrokkenen op eene plegtige wijs, onder eene toepasselijke aanspraak, overgegeven.

Den 4den Nov. heeft de Onrust Pontianak verlaten, en naar Sambas den steven gerigt, van waar het, na een kort verblijf en het afleggen van een bezoek door den Gouverneur van Borneo en onderhoorigheden bij den Sultan, naar Pontianak is teruggekeerd, om van daar op den 14den Nov. de terugreis naar Batavia aan te nemen.

Gedurende deze reis heeft de Onrust getoond, voor de moeijelijke vaart op de Borneosche rivieren volkomen geschikt te zijn. Het verschijnen van dat vaartuig aldaar heeft dan ook algemeen de verbazing gaande gemaakt van de inlandsche bevolking, vooral van die in de binnenlanden, welke nimmer nog iets van dien aard aanschouwd had, en voor welke dus de snelheid en juistheid der bewegingen van dit fraaije vaartuig een onverklaarbaar schouwspel waren.

— In de laatste weken is er op Java door aardbevingen, stormen en plasregens, veel schade aangerigt. Op sommige plaatsen hebben daarbij onderscheidene menschen het leven verloren.

— Z. Exc. de Gouverneur-Generaal heeft eervol ontslag uit de krijgsdienst verleend, aan den Luit.-Colonel der Infanterie, A. W. H. Baron de Kock, met ontheffing van de waarneming der betrekking van Resident van Bezoekie, [Noord-Oostelijke uithoek van Java], en Commissaris voor Bali, onder dankbetuiging voor bewezene diensten, en hem benoemd tot Resident van Djokjokarta. Tot Resident van Bezoekie, J. L. B. Engelhard, Ambtenaar op wachtgeld, laatstelijk Resident van Japara [midden noordkust].

Aan den Kapitein der Artillerie, Adjudant bij den Gouverneur-Generaal, Jhr. F. van Capellen, is opgedragen de waarneming der betrekking van Assistent-Resident van Banjoewangie [zuid-oostelijke uithoek van Java], en het militair gezag aldaar, met bepaling, dat hij als zoodanig ondergeschikt zal zijn aan den bevelhebber der troepen in de 3de groote militaire afdeeling, [Java is verdeeld in drie militaire afdeelingen; die van Batavia bevat het westelijk gedeelte, die van Samarang het midden van het eiland, en die van Soerabaya, het oostelijke] en de behandeling van 's rijks belangen ten aanzien der aangelegenheden van de eilanden Bali en Lombok, tot dat daarin nader zal zijn voorzien.

— Sedert geruimen tijd is de aandacht der hoofd-commissie van onderwijs in Nederl. Indië gevestigd geweest op de behoefte aan onderwijs, welke nog in sommige residentiën op en buiten Java allengs ontstaan is. In den loop van het jaar 1847 zijn, ter voorziening daarin, beredeneerde voorstellen aan het bestuur van Indië gedaan, en het Gouvernement, gehoor gevende aan deswege gedane vertoogen, heeft in het laatst van 1847 zich bereid verklaard om mede te werken tot het verwezentlijken der bedoelingen van de hoofd-commissie van onderwijs, met dat gevolg, dat de daarna gedane meer bepaalde

voordragt, achtervolgd is geworden door de magtiging, om ook scholen daar te stellen in de residentiën Bantam, Kadoe en Baglen. Mitsdien is men terstond overgegaan tot het benoemen van sub-commissien van onderwijs in de voormelde drie residentien, tot het oprigten van scholen aldaar en het benoemen van de benoodigde onderwijzers. In de residentie Kadoe is de nieuwe school bereids geopend; vele der ingezetenen waren daarbij tegenwoordig; de resident Jhr. Mr. D. C. A. van Hogendorp, hield bij die gelegenheid eene gepaste rede. In de residentien Baglen en Bantam gaat men voort met de noodige voorbereidselen, zoodat ook van daar eerlang berigten worden te gemoet gezien dat er geregeld onderwijs zal zijn aangevangen.

In de *Singapore Free Press* leest men het volgende: De handelsberigten uit Batavia luiden hoogst onvoldoende. Onder de Chinesche handelaars hadden verscheiden faillissementen plaats gehad, waardoor enkele vreemde en Hollandsche kooplieden zwaar zouden lijden. De invoer-artikelen stonden op ruïneus lage prijzen, de uitvoer-artikelen waren schier alle gemonopoliseerd door de factory; en het gouvernements-bankpapier, het eenige circulerende medium, was nagenoeg onbruikbaar, ten gevolge van de weigering der regering om wissels op Nederland af te geven, zoodat de kooplieden buiten staat zijn, om behoorlijke remises te maken.

BOMBAY, 18 December.

Het oproerig opperhoofd Shere Singh heeft zijne stelling aan de oevers van den Chenaub verlaten, op de aankomst van een gedeelte der Engelsche krijgsmagt, die onder den Generaal Thackwell hem bij Vizierabad in de zijde wilde vallen, en tevens den overtogt dekken van het hoofdleger der Engelschen, onder Lord Gough. Het was onzeker werwaarts Shere Singh zich had begeven. Moolraj bleef bij Mooltan dezelfde stelling innemen, men dacht dat hij zich aan de Engelschen zoude overgeven zoodra hij vernam, dat de door den Generaal Whish verwachte versterking uit Bombay zou aangekomen zijn. Het derde oproerig Oppethoofd, Chuttier Singh, bevond zich te Mowshera, dat hij aanmerkelijk versterkte. De laatste door de Engelschen behaalde voordeelen had een gunstigen indruk gemaakt op de bevolking, en de pogingen der Sikhs, om het oproer aan te stoken, grootendeels doen mislukken.

INGEZONDEN.

Aan den Edel Achtbaren Raad dezer stad is door de ondergeteekende Raadsleden het navolgende voorstel ingediend:

De ondergeteekenden, Leden van den Stedelijken Raad, gelezen hebbende het voorstel van de Raadsleden *C. J. Luzac*, *J. A. de Fremery*, *Thorbecke*, *Olivier*, *Baert* en *J. van Heukelom Jr.*, aan den Raad toegezonden en medegedeeld in de *Leydsche Courant* van den 19den dezer, om de opteekening van het verhandelde bij (in) den Raad in den regel door den druk algemeen bekend te maken, achten die openbaarmaking zeer gewenscht, en keuren alzoo dit voorstel goed, ofschoon zij het, in het belang der Burgerij, nog te beperkt rekenen; vermits de gewone opteekening van het verhandelde in den Raad meestal niet geschikt is, om de wijze, waarop de zaken daarin behandeld zijn, volledig te doen kennen. Zal die openbaarmaking voor Leidens Ingezetenen wezenlijke waarde hebben, zoodat zij op de juiste hoogte geplaatst worden, om de handelingen van Burgemeester en Wethouders en van den Raad naar eisch te kennen, dan zou uit die opteekening moeten blijken: *a*) wanneer een of ander Stuk aan den Raad was toegezonden; *b*) of het eene en welke, dan of het geene voorafgaande behandeling had ondergaan; *c*) welk voorstel daarop door Burgemeester en Wethouders aan den Raad was gedaan; *d*) welke deliberatiën daarop waren gevolgd, en *e*) op welke gronden het genomen besluit rust. De aanteekeningen betreffende het verhandelde in den Raad zouden dan die gepaste uitbreiding moeten erlangen, die de ondergeteekenden, in het belang der waarheid, in menig geval, hebben gewenscht, doch die hun steeds geweigerd is.

De ondergeteekenden zouden zelfs wenschen nog een stap verder te mogen gaan, door, namelijk, de Raadsvergaderingen in het openbaar te houden, zoodat de Ingezetenen van hebij oor- en ooggetuigen konden zijn, hoe hunne belangen en de dierbaarste aangelegenheden hunner Stad door hunne gedelegeerden worden behandeld. Zij betreuren het te meer, dat zulk eene gewenschte openbaarheid voor als nog niet heeft plaats gehad, omdat zij overtuigd zijn, dat veel van het gebeurde in de twee laatste jaren dan niet geschied, en welligt de strijd tegen de Nederduitsche Hervormde Gemeente zou voorgekomen zijn. De waarschuwingen door sommige Raadsleden uitgesproken, de voorspelling, welke heiflooze gevolgen voor de Stad en Burgerij uit dien strijd ontstaan zouden, en de bede, om op den verderfelijken weg eindelijk stil te staan, en tot beteren terug te keeren, zouden dan welligt ingang hebben gevonden. Hoe belangrijk zou het voor de Ingezetenen geweest zijn, als zij b. v. die Raadsvergaderingen hadden mogen bijwonen, waarin gehandeld werd over de handelingen van eenen stedelijken ambtenaar; over eene Wolmarkt te Leiden te houden en reeds in 1844 voorgesteld; over de Geneeskundige bediening van zieke Armen; over de Stedelijke Begrooting voor 1849, waaruit blijkt, dat men van de eigendommen der Stad voor *f* 72000 verkoopen moet, om het bátig slot op *f* 93 te ramen; over de Begrooting voor het *Huiszittenhuis*, waarop *f* 18105 in ontvangst voorkomen, die men niet ontvangen zal, zoo lang men tegen de Nederduitsche Hervormde Gemeente gelieft strijd te voeren, en waarmede men de Stad gaat belasten. Had de Burgerij de Raadsvergadering van den 28sten December, waarin over het *Minnehuis* gehandeld is, mogen bijwonen, zij zou de geheele toedragt van de benoeming der drie Regenten gekend en opgemerkt hebben, hoe op den Heer *J. A. de Fremery* dadelijk *vijftien* stemmen van de 25 aanwezigen (tien Raadsleden protesteerden tegen de benoeming en onthielden zich van de stemming), bij de beide andere Heeren *Olivier* en *Baert*, die zichzelven niet gestemd hadden, dadelijk *veertien* stemmen waren uitgebragt; en hoe de nieuw benoemden niet eens gevraagd werden, of zij die betrekking aannamen. Zulk eene merkwaardige eenstemmigheid, die zóó spoedig tot zulke uitkomsten leidt, dat men onmiddelijk na de benoeming zichzelven reeds in een anders gebouw met dienaars van policie geplaatst, en zichzelven gedeelelijk benoemd en geïnstalleerd heeft. Is voor de Burgerij te belangrijk, dan niet opgemerkt te worden. — Waarlijk de publiciteit kan in *Leiden* niet te groot zijn, en de ondergeteekenden stellen derhalve aan den Raad voor, om het voorstel tot publiciteit van de genoemde Raadsleden zóó veel mogelijk uit te breiden, ten einde men bij den Raad niet zou voortgaan met te handelen, tegen Art. 82 en 75 van het *Reglement*, en Art. 18 van het *Reglement van Orde*.

Doch nu moeten de ondergeteekenden nog even stilstaan bij de *Inleiding* tot het voorstel van de genoemde Raadsleden. De ondergeteekenden hebben een afkeer van algemeene en onbepaalde uitdrukkingen, die niets beteekenen en een vernis over ondeugende handelingen uitspreiden, om te behendiglijk te bedekken. Zij hadden in het belang der Stad en van haar Burgerij gewenscht, dat de Heeren Voorstellers hen veeleer overtuigd hadden van de onjuistheid van hun gevoelen, en dat men grondig bewezen had: 1) dat de benoeming der drie Regenten van het *Minnehuis* wettig en overeenkomstig de bestaande Reglementen is; 2) dat het dubbeltal, waaruit gekozen is, op eene wettige wijze gevormd is; 3) dat Burgemeester en Wethouders geregtigd zijn, om wettig toegestane subsidiën in te houden, en daardoor eene Armenadministratie te helemmeren, en zóó Regenten tot ontslagneming te dwingen; 4) dat er op den 28sten December geene openbare ergernis gegeven is, door het op nieuw bezigen van dienaars van policie; 5) dat het niet te betreuren is, dat de pogingen van tien Raadsleden, om nieuwe gewelddadigheden voor te komen, mislukt zijn, en het verzoenend voorstel van het Raadslid *van den Bergh van Heemstede* op zijde geschoven is; 6) dat de voortduring van den strijd tegen de Nederduitsche Hervormde gemeente niet nadeelig, maar daarentegen nuttig en voordeelig voor de Stad is; en 7) dat het allezins in het belang der Burgerij is, dat de Stad, in haren eigenaardigen financiëelen toestand, zich met nieuwe geldelijke lasten, die de Kerkgemeente vroeger met haar droeg, gaat bezwaren.

Zoolang derhalve de gang van zaken in den Raad zóó noodlottig is, en de ondergeteekenden daarin zitting hebben, zullen zij de Burgerij, van wie zij de afgevaardigden zijn, die openbare inlichtingen geven, die zij behoeft, en zij zullen telkens in het openbaar protesteren, zoo dikwerf zij de handelingen in openbaren strijd rekenen met Reglementen en bepalingen, en met de belangen der Stad. Zij zullen blijven waken tegen misleiding der Burgerij, en hunne mededeelingen zullen blijven niet een beroep op het Publiek, maar eene kennisgeving en ware opheldering (Art. 17 toch van het Reglement van Orde, waarin de handelingen in den Raad zijn voorgeschreven, sluit gensins gesorteerde handelingen buiten den Raad uit).

De Heeren Voorstellers maken, eindelijk, gewag van „tijden van hartstogtelijke bewegingen" en zij doen dit te regt. Doch elk vrage zich zelven af, hoe en door welke oorzaken in het anders zóó kalme en rustige *Leiden*, die tijden van beweging gekomen zijn, en als hij onpartijdig en gemoedelijk zoekende, die oorzaken gevonden heeft, dan helpe hij die oorzaken tijdig uit den weg ruimen, opdat eensgezindheid terugkeere en het de Burgerij welga. De ondergeteekenden wenschen in het waar belang der Regering en der Ingezetenen, dat de Raad zulke besluiten zal nemen, die wegens aard, doel en gevolgen gemakkelijk onderwerping en eerbied, en tevens vertrouwen op en achting voor de Overheid inboezemen.

C. W. H. VAN KAATHOVEN.
A. HITCHCOCK.
A. H. VAN DER BOON MESCH.

Leiden, 19 *January* 1849.

207de Staats-Loterij.

1ste Trekking, No. 6184 een prijs van *f* 1,250, Nos. 3188, 11499, 15319, 18331 ieder een prijs van *f* 1,000.
2de „ No. 2912 een prijs van *f* 20,000. No. 16014 een prijs van *f* 5,000. No. 3381 een prijs van *f* 1,250. No. 3319 een prijs van *f* 1,000.

ADVERTENTIEN.

Heden overleed, tot mijne zeer groote droefheid, mijn dierbare hartelijk geliefde Echtgenoot de Heer JOANNES TOMAS, *Notaris*. In zijnen 35-jarigen ouderdom eindigde hij zijn muttig en werkzaam leven, geacht en gezien van een ieder, zoodat ik mij overtuigd mag houden van de algemeene deelneming in mijne regtmatige droefheid.

LEIDEN, 21 Januarij 1849.

Wed. J. TOMAS,
Geb. A. FAGEL.

Gevoelig voor de vele blijken van deelneming, in het door ons dezer dagen ondervonden smartelijk verlies van ons geliefd eenig Kind, betuigen wij bij deze onzen welmeenenden dank.

LEYDEN, 22 Januarij 1849.

W. WOLTERS.
A. WOLTERS, — DE GRAAFF.

HOTELLO's.

Uit een Exploit gedaan door mij Ondergeteekende CORNELIS KAREL BIEGMAN, *Deurwaarder* bij de Arrondissements-Regtbank te *Leyden* in date 18 Januarij 1800 negen en veertig, blijkt, dat CATHARINA LIESBET VAN

DER WILK, Weduwe van en in gemeenschap van goederen gehuwd geweest met JACOBUS LUSKERHOLZ, TRYNTJE CORNELIA VAN DER WILK, in gemeenschap van goederen onder de Fransche Wetgeving, gehuwd met en geadsisteerd door LEENDERT GOEDRAAD, en dezelve LEENDERT GOEDRAAD, ter adsistentie zijner Echtgenoote, alsmede JOHANNES VAN SONSBEEK in gemeenschap van goederen, gehuwd met JOHANNA VAN DER WILK, allen wonende te *Leyden*, aan JOHAN SCHARE wiens tegenwoordige woon- of verblijfplaats is onbekend, volgens de Wet behoorden doen betekenen, afschrift van een request door gemelde CATHARINA LIESBET VAN DER WILK c. s. aan gemelde Regtbank ingediend, om tegen gezegden JOHAN SCHARE kosteloos te procedeeren, tot verdeeling van een HUIS en ERVE, en voor daar op gevolgde ordonnantie, terwijl uit kragte van dezelve ordonnantie gemelde JOHAN SCHARE is **opgeroepen** om op Maandag den zes en twintigsten Maart 1800 negen en veertig des voormiddags ten half elf ure te comparéren voor de bij gezegde ordonnantie benoemde Heeren Regter-Commissarissen, ter Raadkamer van voormelde Regtbank op het Raadhuis te *Leyden*, ten einde alsdan gehoord te worden, wegens het door gemelde CATHARINA LIESBET VAN DER WILK c. s. ingediend verzoekschrift.

Geschiedende deze aankondiging ten voldoening aan Art. 4, nº. 7, 3de lid van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering.

Voor uittreksel dengelijk verklaard door mij,

C. K. BIEGMAN, *Deurwaarder.*

PRO DEO.

Bij Vonnis der Arrondissements-Regtbank te *Leyden*, van den 2den Januarij 1849, behoorlijk geregistreerd, is uitgesproken **Scheiding van Tafel en Bed**, tusschen MAGDALENA ARIANA VAN RHYN, zonder beroep, verblijf houdende te *Hazerswoude*, als Eischeresse, en CORNELIS LEONARDUS VAN ABSHOVEN, thans zonder vaste woonplaats, verblijf houdende te *Leyden*, als Gedaagde.

De Procureur occuperende voor de Eischeresse,

F. BOOY Fz.

FRASCATI.

Amsterdam, Zaturdag 27 Januarij 1849.

Het tweede en laatste

BAL

MASQUÉ en PARÉ.

Entrée ƒ 2 per Persoon. Aanvang des avonds ten 11 ure.

MAGAZIJN VAN LAKENS EN STOFFEN ENZ.

Oude Vest Wijk V. Nº. 306, bij de Beestenmarkt.

De Ondergeteekende heeft de eer ter kennisse van het algemeen te brengen, dat door het ver gevorderde saizoen bij zijne voorhandene **WINTERSTOFFEN**, bestaande in: **Drap Russie, Drap Castor, Castorines, Duffels, Heaviot, Widney** en diverse **Bukskin** of **Broekenstoffen**, alsmede eene *schoone sortering* **Vesten** *uitmerkelijk* in prijs heeft verminderd.

Van eene prompte en accurate bediening kan men verzekerd zijn.

Leyden, 23 *Januarij* 1849. J. P. LAPIDOTH.

BRANDWAARBORG-MAATSCHAPIJ
ARCHIMEDES.

Gevestigd te Delft, *Directeur* de Heer J. C. PERK.

Deze Maatschappij, die bij *zekerheid* voor de Deelnemers *weinig kostbaarheid* paart, verwaarborgt uitsluitend **Fabrieken, Trafieken, Molens** en daartoe behoorende **Gebouwen** en **Goederen**, als daar zijn: Aardewerk-Fabrieken, Apotheken, Brood-, Koek- en Banketbakkerijen, Brouwerijen, Branderijen, Grutterijen, Kaarsenmakerijen, Koperslagerijen, Kuiperijen, Laken-Fabrieken, Lakenstekerijen, Looijerijen, Metaalgieterijen, Koren-, Pel-, Schors-, Snuif-, Tras-, Papier-, Olie- en Houtzaagmolens, Snederijen, Weverijen, Zeepsieperijen, Zoutketen, enz. enz.

Het Plan en Reglement dezer Maatschappij en alle verdere inlichtingen zijn, op *franco* aanvrage, kosteloos te bekomen bij den Agent B. M. DRAIJER, Hoogstraat te *Leyden*.

J. BUSE, te *Leyden*, heeft aangekregen eene extra puike partij versche gespeende Texelsche, Zeeuwsche en Kor-**OESTERS**, beste KASTANJES; Malaga CITROENEN; zoete CHINAASAPPELEN. Verder vele soorten van fijne WIJNEN; LIQUEUREN; Binnen- en Buitenlandsch GEDISTILLEERD; zuivere CITROEN-PUNCH; als ook CITROEN en Curaçaosche LIMOENSAP; beste Chinesche GEMBER en Japansche SOJA. *Brieven Franco.*

TE KOOP

eene goed onderhoudene **HOOIMACHINE**, met vijf **Katen en twee Ovens**. Te bevragen bij P. DU CROIX, *Mr. Smit*, Oudeen Rhijn, Wijk VII Nº. 712.

Door sterfgeval wordt *te Huur* of *te Koop* gepresenteerd: een **DUBBELD HUIS**, in het midden der Stad, op een' deftigen stand, bevattende 10 Behangen Kamers, Wit Marmeren Gang en Fonteintje, Keuken, Kelders, Provisie- en Dienstboden-Kamers, Droog- en Turfzolders, extra best Wel- en Regenwater, eenen mooijen frisschen Tuin, en verder wat tot een deftig Huis behoort. Nader inligting met besloten Franco Brieven onder Letters *A. Z.*, aan het Bureau dezer Courant.

OPENBARE VERKOOPING,

op Woensdag den 31sten Januarij 1849, des voormiddags ten 10 ure, in de *Witte Zwaan* te *Rijnsburg*, van vijf percelen extra best TEELLAND, liggende onder *Rijnsburg* en *Oegstgeest*, te zamen ter grootte van 2 bunders, 79 roeden, 40 ellen, zijnde buiten huur; breeder bij aangeplakte Billetten omschreven, en nadere inlichtingen te bekomen ten Kantore van den Notaris Mr. C. C. VAN DER SCHALK, te *Noordwijk*.

Bij de Boekhandelaars **J. H. GEBHARD & Cº.** en **JAC. HAZENBERG Cz. Zoon** te *Leyden*, is uitgegeven:

STUDENTEN-ALMANAK
voor het jaar 1849,

met Portret van den Hoogleeraar A. RUTGERS, en drie uitslaande Platen, gebonden in mooije Linnen Band. *Prijs ƒ 2.—*

(De Platen zijn, zoo ver de voorraad strekt, ook op groot Chin. papier gedrukt, afzonderlijk te bekomen, à 60 Cents.)

Holloway's Pillen en Zalf op Newfoundland.

CHARLES THORNE, Esq., koopman te Harbour Grace, had sedert lang een slecht been, waarin voor de Geneeskundigen van het Eiland geen raad wisten, waarop hij besloot naar Engeland te reizen om te beproeven of men het aldaar genezen kon, doch door dat hij deze voor hem moeijelijke reis ondernam, gebruikte hij als laatste toevlugt de *Holloway's Pillen en Zalf*, waardoor hij spoedig genas. — De bijzonderheden van deze genezing zijn met het laatste packet van den Heer SPRY ontvangen, de eigenaar van het Nieuwsblad de Mercury te Newfoundland. Deze Pillen genezen alle soorten van huidziekten, wonden en zweren.

Te bekomen te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement*, en te *'s Hertogenbosch* bij J. STRAATMAN.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG, 22 JANUARIJ.

		Laagst koers.	Hoogst koers.	Gesloten.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld, à 2½ pCt.		42⅛	42⅜	42⅛
Dito Certificaten	» 3 »	58⅛	58⅜	58⅛
Dito dito	» 4 »	76⅛	76⅜	76⅛
O. I. Leening	» 4 »	75⅛		
Amortisatie Syndicaat	» 5⅛ »	76⅛		
Handel-Maatschappij	» 4⅛ »			
Haarlemmermeer	» 4⅛ »			
Aandeelen Rijn-Spoorweg	» 4⅛ »	79⅛		
Aand. Holl. Spoorweg Maats.		66		
BELGIE, Certificaten	» 2½ »			
Dito Dito	» 2½ »	41 1/16	41⅛	
Dito. bij ROTHSCHILD	» 2½ »	41⅛	41⅛	41 1/16
SPANJE, Leen bij Ardoin van 85	» 5 »	10⅛	11	10⅜
Dito dito Onbep. Stukken	» 5 »	10⅛	10⅜	
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3 »	19 1/16	20⅛	20⅛
Coupons Ardoins		7 1/16	7⅛	
PORTUGAL, te Londen	» 3 »	27⅝	27⅝	27⅝
Dito dito	» 3 »	28⅛	28⅛	28⅛
RUSLAND, Obl. Hope 1798 en 1816	» 5 »	101⅛		
Dito dito 1828 en 1829	» 5 »	101	101⅛	
Cert. bij dito 1831 en 1833	» 5 »	89⅝	90	
Dito bij HOPE	» 4 »	82	82⅛	
Dito bij STIEGLITZ & C°.	» 4 »	81⅝	82	
Certificaten te Hamburg	» 5 »			
Inschrijving in Assign.	» 6 »			
Certificaten van Dito	» 6 »			
POLEN, Certificaten	» 4 »	68		
Dito Aandeelen met Loting	ƒ 300			
Dito dito	» 500 »	128	128⅜	
PRUISSEN, Loten van 50 R.	» »			
OOSTENRIJK, Oblig. Weener Bank	à 5 pCt.			
Idem	» 4 »	66⅞	67⅛	
Oblig. Metalliek	» 5 »	73⅛	73⅛	73⅛
Idem	» 2½ »	38	39	
Aandeelen 28 Mei 1834	ƒ 500			
Idem 1 April 1839	ƒ 250	240		
NAPELS, Certif. bij Jame en Bouw.	à 5 pCt.			
BRAZILIE,	» 5 »	80⅛		
MEXICO	» 5 »	26⅛	26 7/16	
AMERIKA	» 6 »			
Dito Bankactien		¼	⅜	
GRIEKENLAND,	» 5 »	4⅛	4⅜	4⅛
VENEZUELA	» 5 »	20 1/16	20⅛	20⅛

Koers van het Geld: Prolong. 2½ pCt. Beleening 2½ pCt. Wissel-Disconto 3 pCt.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. IA LAU.